
RAPPORTAGE STADSPEILING

GROEN,
GEZOND EN
IN BEWEGING

Gemeente Nijmegen - Onderzoek & Statistiek

Inleiding

Om een beeld te krijgen hoe de Nijmegenaren denken over een gezonde leefstijl: ‘wat zien zij rond dit onderwerp in de stad gebeuren en zijn er zaken waar de gemeente meer aandacht voor moet hebben?’ zijn er een aantal vragen rond dit thema uitgezet in het digitaal stadspanel. Dit panel bestaat uit 4100 betrokken Nijmegenaren die met enige regelmaat hun mening delen over relevante onderwerpen die op dat moment de aandacht hebben in de stad. Het digitaal stadspanel is verhoudingsgewijs goed verdeeld over de stadsdelen, maar wat hoger opgeleid dan de totale bevolking van Nijmegen.

De enquête heeft twee weken open gestaan en er is geen herinnering gestuurd. Het onderzoek is uitgevoerd door het bureau Onderzoek en Statistiek, de resultaten zijn anoniem verwerkt.

De enquête is door 952 panelleden ingevuld. Aan het onderzoek hebben meer mannen (41%) dan vrouwen (33%) mee gedaan (van 26% is het geslacht onbekend). Qua leeftijd zijn de respondenten niet volledig representatief: jongeren onder de 35 jaar zijn ondervertegenwoordigd onder de respondenten.

De rapportage is opgedeeld in drie hoofdstukken: Ontwikkeling & Aandacht, Extra aandacht en Aanmoedigen gezonde leefstijl.

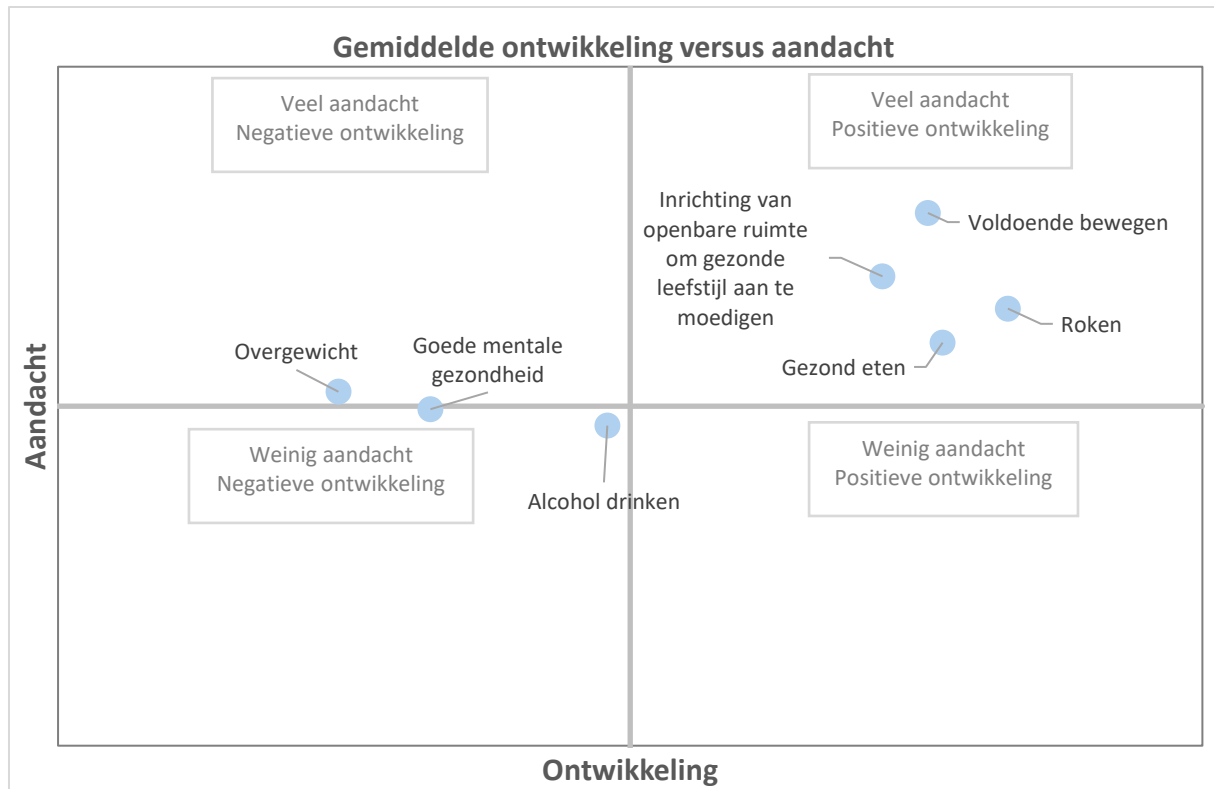
Het eerste hoofdstuk gaat over de ontwikkeling die het panel ziet als het gaat om een gezonde leefstijl en aandacht die hier volgens de respondenten voor is vanuit Groen, Gezond en in Beweging. Het tweede hoofdstuk gaat over waar volgens de respondenten meer aandacht voor moet zijn, waarbij speciale aandacht is voor de doelgroepen ouderen en kinderen. Tot slot gaat het derde hoofdstuk over welke middelen waarmee de overheid een gezonde leefstijl kan aanmoedigen, de voorkeur hebben van de panelleden

Inhoudsopgave

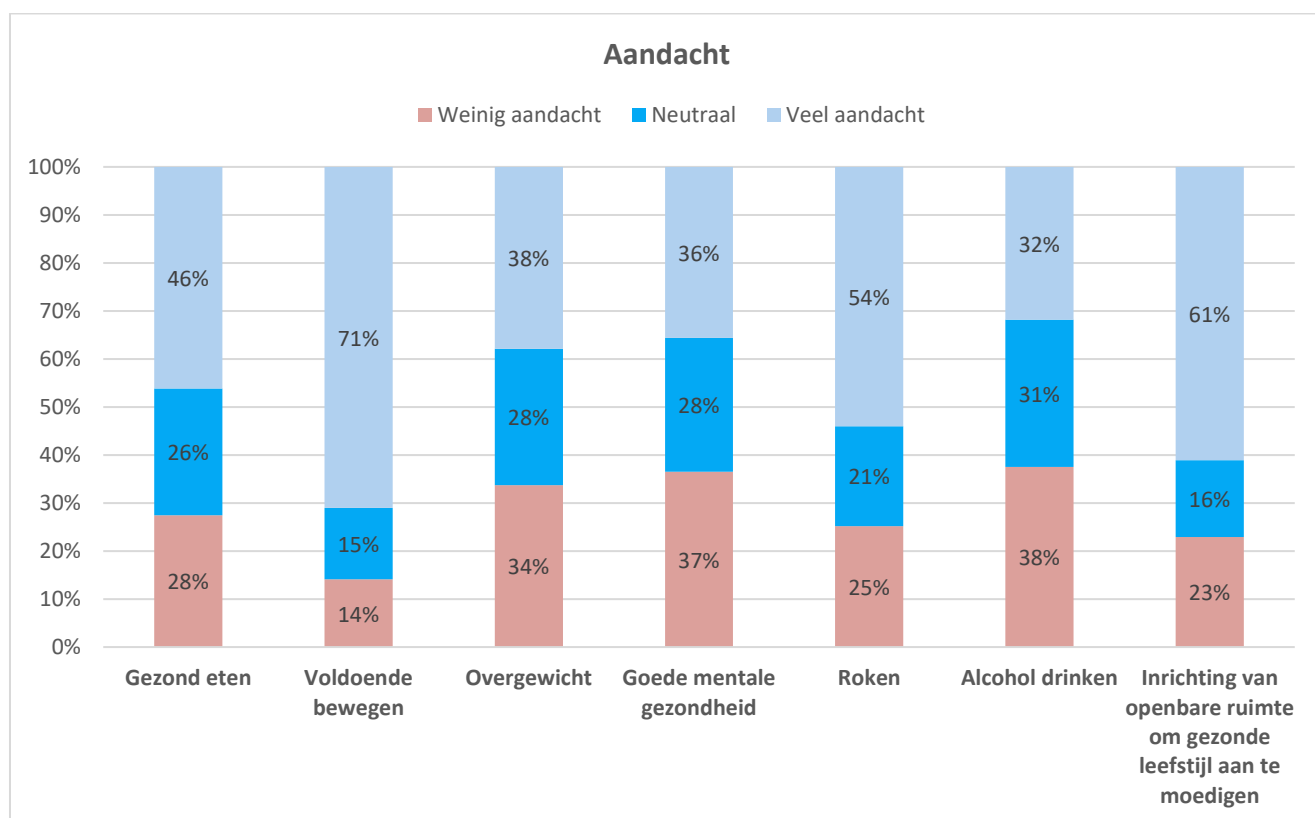
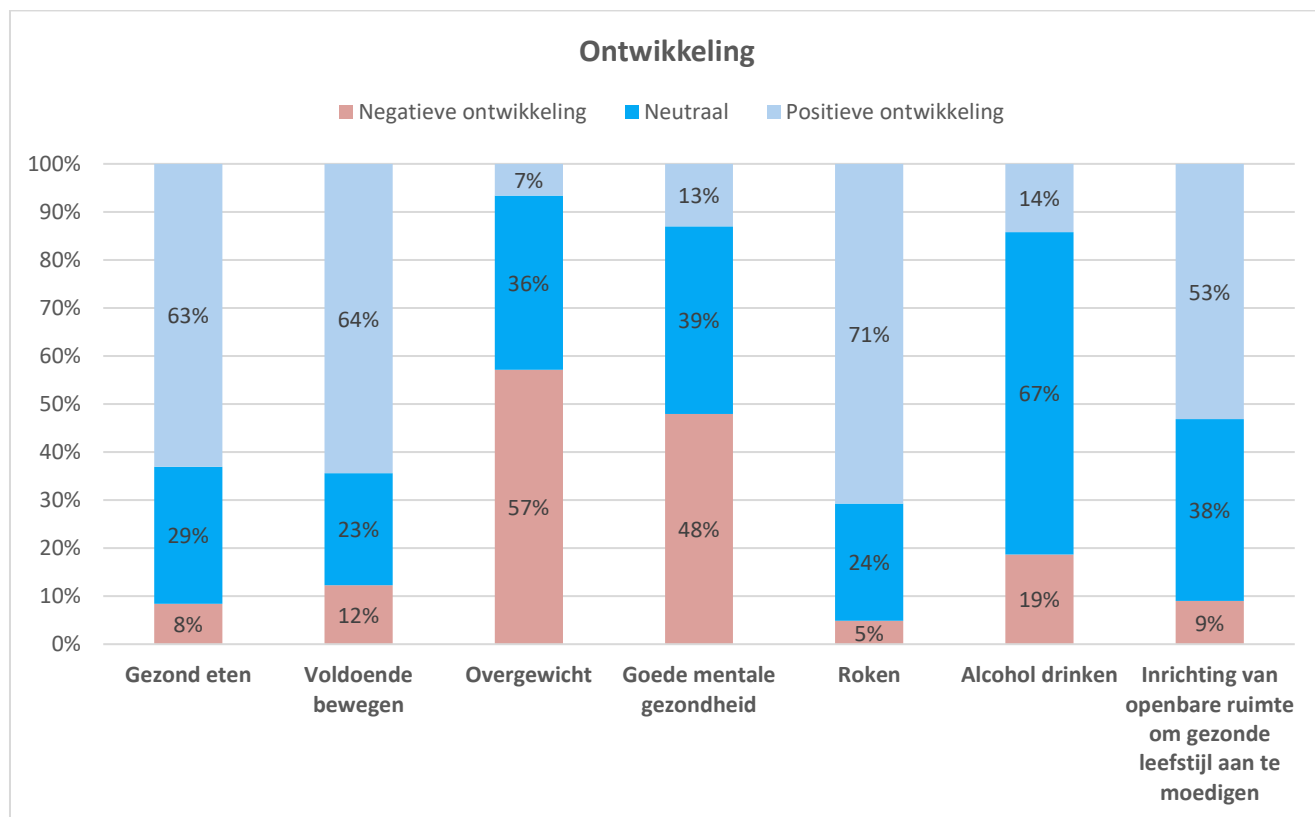
Inleiding.....	1
1. Ontwikkeling & aandacht	4
2. Extra aandacht.....	7
3. Gezonde leefstijl	11

1. Ontwikkeling & aandacht

Welke ontwikkelingen zien panelleden in de stad rond verschillende aspecten van een gezonde leefstijl en hoeveel aandacht is daar volgens hen voor vanuit Groen, Gezond en in Beweging? Volgens de respondenten zijn er positieve ontwikkelingen en veel aandacht rondom de onderwerpen voldoende beweging, roken, gezond eten en inrichting van openbare ruimte om gezonde leefstijl aan te moedigen. Aandachtspunten zijn overgewicht, gezonde mentale gezondheid en eventueel alcohol drinken; daarbij zijn panelleden minder optimistisch over de ontwikkeling én hebben zij minder gemerkt van aandacht vanuit Groen, Gezond en in Beweging.

In het overzicht hieronder is per onderdeel te zien in welke richting de Nijmegenaren zich ontwikkelen volgens de respondenten. Daarnaast is per onderdeel te zien in welke mate er volgens de respondenten aandacht aan is geschonken vanuit Groen, Gezond en in Beweging.

1.1. Aandacht voor gezonder eten

De respondenten hebben het volgende gemerkt van de aandacht voor gezonder eten:

- het aanbod van winkels en supermarkten van gezond eten is gegroeid. In supermarkten is er meer aandacht voor vegetarisch eten, minder vlees, labels voor gezonde keuzes, vleesvervangers en meer groenten. De panelleden merken de aandacht voor gezond eten ook in het aanbod van gespecialiseerde winkels wat volgens de panelleden gegroeid is. Denk hierbij aan natuurwinkels, ecologische winkels en bio winkels;
- aandacht in de media, bijvoorbeeld in advertenties, door reclame en geplaatste artikelen. Veel al landelijk maar ook een aantal ook via de Brug. Het gaat dan met name over biologisch eten, minder vlees, vegetarisch eten en het eten van voldoende groenten;
- het aanbod van gezond eten is volgens de panelleden in de horeca gegroeid. Er zijn meer restaurants die gezond eten op de kaart zetten en er is meer keuze voor gezonde afhaalrecepten.
- Op scholen wordt er aandacht aan besteed door bijvoorbeeld campagnes, een snoepverbod bij traktaties en gezond eten in de kantine;
- een aantal panelleden merkt in Nijmegen bijna niet of te weinig van aandacht voor gezond eten;
- er wordt een aantal keer specifiek benoemd dat ze inets vanuit de gemeente hebben gemerkt.

1.2. Aandacht voor voldoende bewegen

De respondenten zien het volgende in Nijmegen gebeuren als het gaat om aandacht voor voldoende bewegen:

- er is veel aandacht voor fietsroutes en de fietspaden zijn verbeterd in de stad.
- Ook is er veel aandacht voor looproutes en wandelvoorzieningen. Er worden verschillende beweegroutes genoemd in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld in Lindenholt, de looproute in Hazenkamp voor ouderen en de groene lijn in het centrum van Nijmegen;
- volgens de respondenten zijn er steeds meer beweegtoestellen en beweegtuinen in de openbare ruimte te vinden. Zo wordt onder andere het Goffertpark genoemd, Westerpark, Lent en Hatert;
- er is veel aandacht in de lokale media (Brug). Er zijn veel advertenties te vinden in bijvoorbeeld abri's omtrent bewegen;
- de respondenten zien ook steeds meer mensen buiten sporten (hardlopen, fietsen, wandelen). Een aantal keer wordt benoemd dat dit door corona komt;
- de respondenten zien dat er vanuit de gemeente ook aandacht is voor het onderwerp bewegen. Er worden activiteiten georganiseerd of ondersteund door de gemeente. Er zijn verschillende initiatieven vanuit de buurtsportcoaches, de ommetjes, wijkspporten en de filmpjes op YouTube;
- verschillende keren wordt door de respondenten genoemd dat zij het aantal sportscholen zien groeien;
- tot slot worden de sportevenementen in Nijmegen genoemd zoals de verschillende hardloophwedstrijden en de vierdaagse.

1.3. Aandacht voor (het tegengaan van) overgewicht

De panelleden geven aan dat er voor (het tegengaan van) overgewicht aandacht is:

- in media en dan met name voor gezond eten even veel bewegen;
- op scholen er veel aandacht is voor bewegen, de GGD campagnes worden een aantal keer benoemd;
- in de openbare ruimte, meer speel- en sporttoestellen, beweegroutes etc.

Verschillende panelleden geven ook aan dat er weinig gedaan wordt voor het tegengaan van overgewicht.

1.4. Aandacht voor een goede mentale gezondheid

Panelleden die meer aandacht zien voor mentale gezondheid, merken dat op de volgende manieren:

- meest genoemd is aandacht in de media voor het thema. Daarbij zijn eenzaamheid en openheid over mentale gezondheid onderwerpen die worden genoemd. Uit de landelijke media worden met name spotjes op TV genoemd, lokaal worden vooral de Brug en posters in de openbare ruimte genoemd;
- minder vaak dan de media-aandacht, maar toch veelvuldig genoemd zijn faciliteiten in de openbare ruimte om sport en bewegen te bevorderen (zoals beweegroutes en fietspaden). Enkele panelleden noemen ook cultureel aanbod en de meedoenregeling in relatie tot een goede mentale gezondheid;

1.5. Aandacht voor (het tegengaan van) roken

Desgevraagd geven panelleden aan dat zij het volgende hebben gemerkt van het tegengaan van roken:

- meest genoemd is dat roken op veel plaatsen niet meer mag. Daarbij worden met name scholen, sportverenigingen en speeltuinen genoemd. Enkele panelleden noemen de terrassen;
- panelleden zien in de media en in de openbare ruimte campagnes tegen roken. Vaak worden landelijke campagnes genoemd (bijvoorbeeld Stoptober). Een Nijmeegse uiting die veel panelleden noemen zijn de 'rookvrij tegels' die onder meer bij speeltuinen zijn aangebracht. Een enkeling noemt een campagne met Bekende Nijmegenaren die stoppen met roken;
- de verkoop van rookwaar is minder toegankelijk dan voorheen, waarbij hogere kosten, minder aantrekkelijke verpakkingen en opstelling buiten zicht worden genoemd;
- tot slot meermaals genoemd is dat panelleden benoemen dat minder mensen lijken te roken, in eigen omgeving en/of het straatbeeld.

1.6. Aandacht voor (het verminderen van) alcohol drinken

Panelleden die aangeven dat zij aandacht zien voor het verminderen van alcoholgebruik, noemen daarbij de volgende zaken:

- verbieden van de verkoop aan minderjarigen;
- campagnes in de media en openbare ruimte, waaronder NIX18 en Dry January;
- coronamaatregelen die raken aan alcoholgebruik, namelijk het sluiten van de horeca en het verbod op alcoholverkoop na 20:00 uur;
- een enkeling noemt een groter aanbod van alcoholvrije dranken als bier en wijn.

1.7. Aandacht voor een gezonde leefomgeving

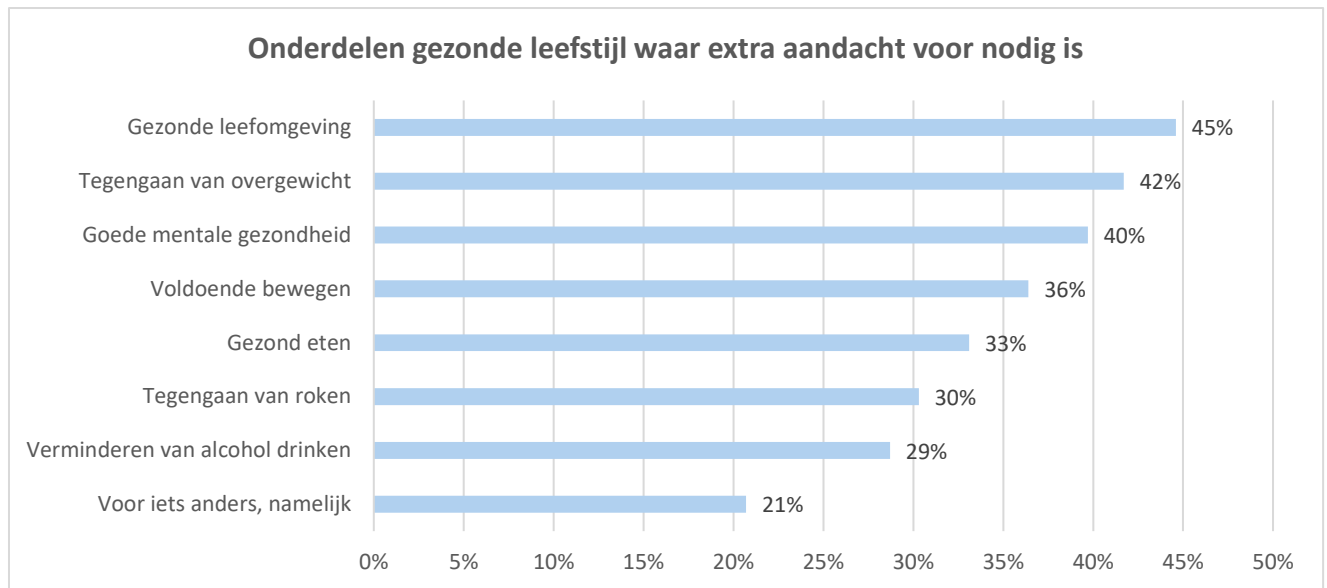
Respondenten geven aan dat zij het volgende hebben gemerkt van meer aandacht voor een gezonde leefomgeving:

- verreweg meest genoemd is een toename van groen in de stad. Daarbij wordt openbaar groen genoemd, maar ook de inzet op vergroening van tuinen van inwoners (operatie Steenbreek) wordt veelvuldig genoemd;
- veel panelleden noemen faciliteiten in de openbare ruimte om bewegen te bevorderen. Daarbij noemen zij fietspaden, beweegroutes en sport- en speelveldjes;
- tot slot worden maatregelen om ongezonde luchtuitstoot tegen te gaan. Daarbij worden vooral autovrije zones en maximumsnelheden genoemd. Enkele panelleden noemen het tegengaan van ontgassing van schepen op de Waal, regulering van houtkachels en het sluiten van een koolcentrale.

2. Extra aandacht

2.1. Gezonde leefstijl

Als er een top 3 gemaakt mag worden van onderwerpen waar meer aandacht voor moet zijn, dan zijn volgens de respondenten een gezonde leefomgeving (45% van de respondenten), het tegengaan van overgewicht (42%) en een goede mentale gezondheid (40%) de belangrijkste onderdelen waar extra aandacht voor nodig is. Dit komt grotendeels overeen met wat er in het kwadrantenmodel zichtbaar is in hoofdstuk 1. Alleen het drinken van alcohol staat laag op de prioriteitenlijst van het panel, ondanks dat dit onderwerp zich volgens de panelleden (relatief) ongunstig ontwikkelt en zij wat minder aandacht voor dit thema zien dan voor andere thema's. Volgens 4% van de respondenten is er geen onderwerp waar extra aandacht voor nodig is. Voor deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk.

Bij de categorie 'voor iets anders namelijk' kon een open antwoord worden toegevoegd. De woorden die hier het meest genoemd zijn, zijn: 'gezonde', 'gezond', 'mensen', 'stad', 'fietsen', 'gemeente', 'eten', 'gezondheid' en 'leefstijl'.

2.2. Gezond ouder worden

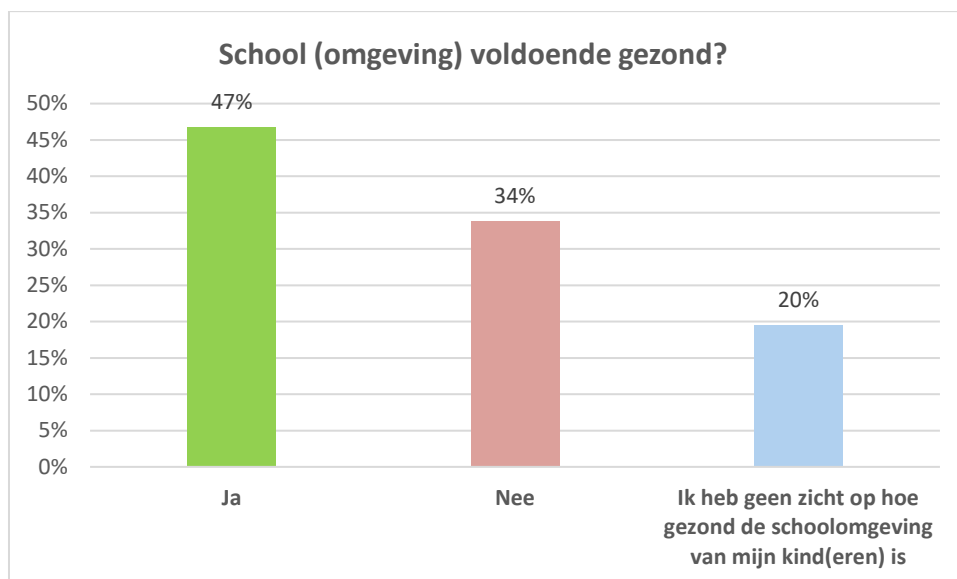
De panelleden is gevraagd of er onderwerpen rond gezond ouder worden zijn waar in Nijmegen meer mee moet worden gedaan. Veel panelleden geven aan dat er meer aandacht moet zijn voor:

- beweging voor ouderen, bijvoorbeeld gymnastiek of hulp bij het sporten. Ook wordt genoemd een aantal keer benoemd door de panelleden dat het sporten voor ouderen gratis zou moeten zijn;
- voor isolement en eenzaamheid;
- gezonde voeding, goedkopere gezonde voeding;
- gezamenlijke laagdrempelige activiteiten in de wijk;
- luchtkwaliteit en een gezonde leefomgeving. Er zijn volgens een deel van de panelleden bijvoorbeeld nog te veel houtkachels;
- tot slot worden betaalbare senioren woningen genoemd door de panelleden.

Wat minder vaak genoemd wordt maar wel interessant is dat er een aantal panelleden zeggen dat e 65+ pas terug moet komen. Hierdoor is het voor de ouderen makkelijker om met het openbaar vervoer te reizen.

2.3. Gezonde leefstijl bij kinderen

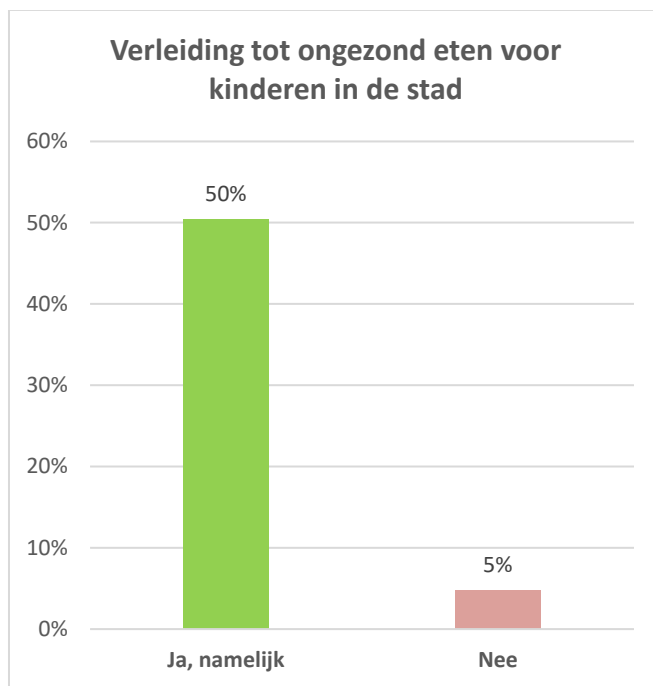
Of de respondenten met kinderen de school(omgeving) van de kinderen voldoende gezond vinden, daar zijn de meningen over verdeeld. Iets minder dan de helft van de respondenten (47%) met kinderen is van mening dat de school (omgeving) voldoende gezond is en 34% van de respondenten met kinderen is het hier niet mee eens. 20% heeft geen zicht op hoe gezond de leefstijl van de school (omgeving) van de kinderen is. Deze vraag is alleen gesteld aan de respondenten met kinderen, de respondenten zonder kinderen zijn buiten beschouwing gelaten.

De respondenten met kinderen (34%) hebben aan kunnen geven waarom ze de school (omgeving) van de kinderen niet voldoende gezond vinden. Volgens de respondenten:

- wordt er nog te veel ongezonde voeding in de kantine wordt aangeboden en de gezonde voeding in de kantine is duur;
- kinderen halen bij de supermarkt in de buurt vaak ongezond eten;
- wordt er te weinig bewogen op school, zwemles is vaak afgeschaft en gym staat o.a. i.v.m. corona op een laag pitje;
- de schoolpleinen zijn niet uitnodigend genoeg om te bewegen en er is weinig groen op schoolpleinen;
- ouders brengen hun kinderen nog vaak met de auto naar school. Mede daardoor is er veel verkeer rondom de scholen wat de veiligheid verminderd maar ook de lucht vervuult. Luchtvervuiling door veel verkeer wordt meerdere malen genoemd;
- een paar keer wordt genoemd dat er door ouders en leraren wordt gerookt bij het schoolplein.

Behalve de gezondheid van de schoolomgeving is gevraagd of kinderen in de stad te veel worden verleid om ongezond te eten. Volgens de helft van de respondenten is dat het geval. Deze vraag is aan alle respondenten gesteld, 45% hier geen mening over of wist het niet.

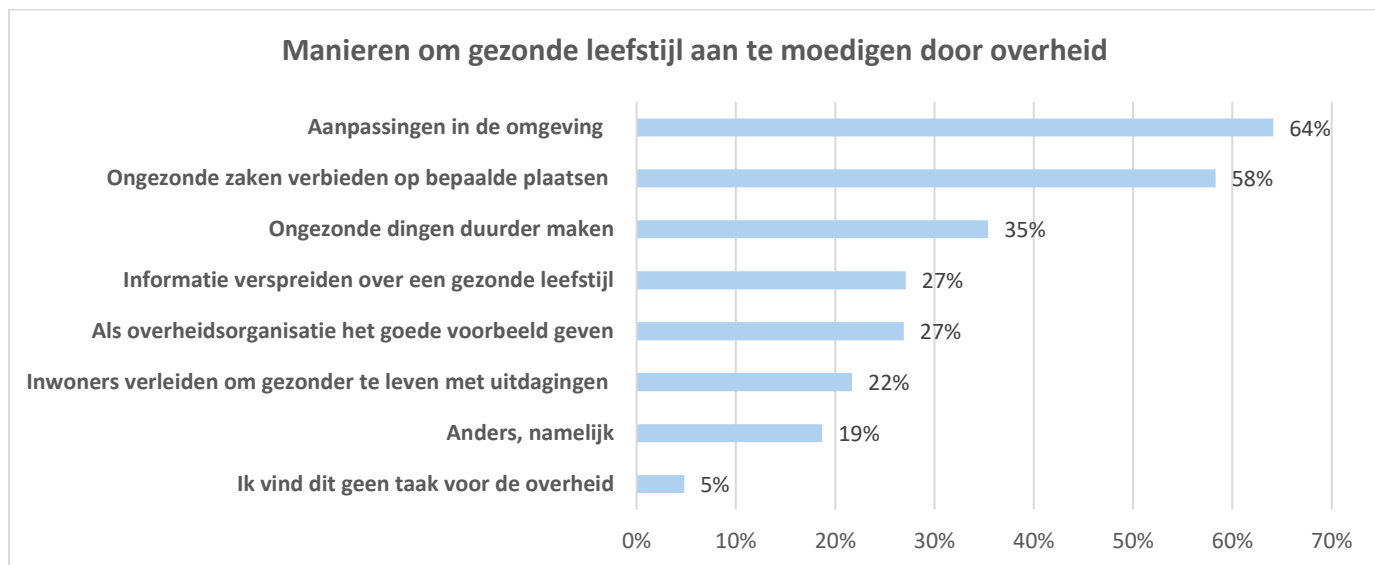
Welke plekken dit zijn, is in de Word Cloud te zien. De tien meest genoemde woorden zijn ‘supermarkt(en)’, ‘centrum’, ‘overall’, ‘fastfood’, ‘scholen’, ‘stad’, ‘winkels’, ‘snoep’, ‘eten’ en ‘snackbars’.

3. Gezonde leefstijl

3.1. Gezonde leefstijl aanmoedigen door overheid

De overheid kan een gezonde leefstijl op verschillende manieren aanmoedigen. Welk middel heeft de voorkeur van het stadspanel? De respondenten hebben de voorkeur aan aanpassingen in de omgeving om inwoners te laten kiezen (bijvoorbeeld aanleggen van beweegroutes en fietspaden) (64% van de respondenten), ongezonde zaken verbieden op bepaalde plaatsen (bijvoorbeeld rookverbod rond sportvelden en scholen) (58% van de respondenten). De respondenten hebben maximaal drie manieren aan kunnen geven.

Bij de categorie 'voor iets anders namelijk' kon een open antwoord worden toegevoegd. Verschillende panelleden geven aan dat er meer aandacht moet zijn voor drugsgebruik bij jongeren.

Daarnaast vinden een aantal panelleden dat de ouders het goede voorbeeld moeten nemen wat betreft gezond eten en veel bewegen.

Gezonde voeding zou volgens een aantal panelleden goedkoper moeten zijn.

Tot slot geven een aantal panelleden aan dat er op school meer bewogen mag worden.